

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Centesimum Vigesimal Tertium Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

- 7 *Votum emissum calore iracundiæ non ualet.*
 8 *Votum tria habere debet deliberationem, propositum voluntatis, & promissionem subsequentem.*
 9 *Votum ex facilitate emissum an tale votum obligat.*
 10 *Blasphemanti per iracundiam non remittitur pena.*
Nisi esset blasfemia, quæ inducet mentis alienationem, sicut in ebrio.
 11 *Calor iracundiæ quando in totum vitiat consensum, iuramentum, non obligat.*
 12 *Iuramentum factum per iracundiam non obligat.*
 13 *Votum causa mortis non ualet, nec ligat.*
 14 *Vota illa quatuor idest, in voto hyerosolimitano, in voto sancti Iacobi, in voto visitando, limina Apostolorum Petri, & Pauli, & in voto religionis.*

Centesimum Vigessimum Tertium Priuilegium.

- 1 **E**CCLESIA gaudet priuilegio. † Quòd vota possunt Elemosynis redimi, vel in aliud commutari, intercedente superioris auctoritate, & iusta redimendi, vel mutandi causa. † Si igitur quis fecerit votum peregrinationis, queritur vtrum tale votum possit redimi elemosynis, vel commutari in aliud, necessitate instante. Respondet
 2
 3 Papa, † quòd hoc pendet, ex arbitrio superioris, vt ipse consideret diligenter qualitatem vouentis, & causam commutationis, scilicet an ex infirmitate, vel affluentia diuitiarum, aut alia probabili causa, vt scilicet peregrinatio, vel commutatio magis sit Deo accepta, & secundum hoc, super hoc dispenset, cap. 1. de vot. & vot. redempt. Ratio hæc esse potest, quòd requiritur arbitrium superioris ob commutationem voti, vt videat causam, quæ magis sit accepta Deo, & secundum eam dispenset. Hic igitur considerandum venit, quòd votum in aliud votum commutari potest, iniuncta auctoritate superioris, &
 4 adiecta iusta causa à superiore consideranda. † Sed quero an sine causa votum possit redimi, vel commutari, vota sunt à principio voluntaria possunt redimi, vel commutari causa existente in vouente, dummodo commutetur, vel pro redemptione det aliquid magis vtile, & Deo magis acceptum, hoc tenet, in rubrica Inn. de obseru. ieiun. & sequitur Archid. in cap. præsbiter

sbyter & 2. dist. probatur per c. ex multa in fi. Vbi dicitur alter-
natiuè loquendo, si necessitas exigat, vel utilitas persuadeat,
sufficit ergo alterum illorum, & ex illo tex. infertur ad limi-
tationem, vt tunc commutationem voti, nam ibi dicit, quòd
necessitas, nò suggerit còmutationem voti, quando ne-
cessitas, vel utilitas, ergo in casu necessitatis non re-
quitur melior utilitas, vnde surgit hęc commutatio voti, cum
sit de iure diuino, cap. magna. de vot. & vot. redemp. hęc au-
5 tem respiciunt, vota voluntaria. † Ieiunia autem necessaria,
quæ sunt inducta ab Ecclesia, non possunt commutari, nec re-
6 dimi, sine causa existenti in ipso obligato Inn. in d. Rub. † Ie-
iunia vero data per sacerdotem pro pænitentia ipsius, arbitrio
possunt commutari, sed sine arbitrio secus, sic gl. intelligit in
7 d. cap. presbyter. † Aliquando quis emittit votum calore
iracundiæ, an valeat, dicitur quòd non cap. dudum. de conuer-
sat. coniug. quam Rom. sequitur pro singulari in singularibus
8 suis in singul. incipiente volo commentare, vbi inter alias alle-
gat sanctum Thom. qui dicit, quòd in voto requiruntur. † Tria
deliberatio, propositum voluntatis, & promissio subsequens,
sed in tali casu iracundiæ non est deliberatio, gl. in cap. neque
9 viduas 27. q. 1. aliquando. † Quis emittit votum ex facili-
tate, an tale votum, emissum obligat, & dicendū quòd sic, Host.
10 in summa. de malef. dicit. † Quòd blasphemanti, per iracun-
diam nò remittitur pæna, & hoc limitat Abb. in c. 2. de malef.
Nisi esset tanta blasfemia, quæ induceret mentis alienationē,
sicut de ebrio, capitu. à crapula. de vi. & hon. cl. Et hoc maxi-
mè, quando procedit iracundia, ex iusto furore, secus si in dan-
do operam rei illicitæ, puta post amissionem in ludo, Abb. in
11 d. c. 2. Fely. in cap. si vero, & in cap. sicut. de iur. iur. quòd quan-
do. † Calor iracundię in totum vitiat consensum, iuramen-
tum, non obligat, quādo iracundia inducit cecitatem mentis,
secus si non est tanta iracundia, & ibi dicit Fely. q̄ qñ Ecclesia
militans est incerta, de gradu furoris, & de non consensu iu-
rantis, eligit tutiorem partem Rom. in singul. 407. incip. Volo
12 commentare, vbi dicit, † quòd iuramentum factum, per
iracundiam non obligat l. 2. C. ad l. Iul. maie. Et † an vo-
tum mortis causa valeat, dicitur, quòd non valet, nec ligat, si-
cut nec iuramentum, sicut enim ligat iuramentum propter
periculum mortis, ita nec votum cum paribus passibus ambu-
lent, Abb. in cap. debitores, & c. licet de voto, & vot. redemp.

Sed quis est superior cuius auctoritate, vota possint commutari. † Quo ad quatuor vota solus Papa dispensat, scilicet in voto religionis, in voto gherosolimitano, in voto sancti Iacobi, & voto visitandi limina Apostolorum Petri, & Pauli. Ex his habes, quod votum mutari potest ex causa.

S V M M A R I V M.

- 1 Diocæsanus non debet molestare monasteria, præterquam, pro causa correctionis.
  - 2 Oblationes factæ monasterio cedunt monasterio, nec Episcopus valeat sibi vendicare.
  - 3 Ep̄s præter correctionem non potest aliquod granam imponere monasteriis.
  - 4 Monasteria sunt exempta à communibus obsequiis, nisi aliqua lege specialiter obligentur.
  - 5 Monasteria aliqua ita sunt privilegiata, quod non recognoscunt, nisi Summum Pontificem.
  - 6 Oblationes, quæ fiunt in eorum Ecclesiis privilegiatis non cedunt, nec Episcopo, nec Ecclesiæ curatæ, sed ipsis locis religiosis.
  - 7 Monasteria privilegiata habent Abbates, quibus magis monachi ascripti sunt, quam Episcopo loci.
  - 8 Religiosus cuiuscunque ordinis non potest habere peculium.
  - 9 Religiosus de licentia Abbatis potest habere peculium, seu administrationem peculij.
  - 10 Monachi pretio non recipiuntur in monasteriis.
  - 11 Qui dederit, & receperit puniatur.
  - 12 Religiosi habentes peculium, nisi ex permisso Abbatis à communione altaris deponetur, si in extremis non restituerit, inter fratres non accipiat sepulturam.
  - 13 Ingrediens monasterium sub hac conditione, quod possit retinere bona sua debet, intelligi, quo ad usumfructum.
  - 14 Religioso conceditur ususfructus, & denegatur proprietas, ut possit uli aliqua commoditate.
  - 15 Religioso expedit non habere, nec ususfructum, nec proprietatem pro salute animæ.
  - 16 Legatum factum religioso, ab amico, vel consanguineo, hac conditione, quod non acquiratur monasterio, non valet.
  - 17 Legatum factum seruo immediate ius acquiritur Domino.
  - 18 Seruitus spiritualis dicitur strictior.
- Religiosus potest habere administrationem legati sibi facti in casu licito, puta, ut

puta, vt dispensaret ad pios vsus, vel vt conuertat ad vsum vestimen-
torum, vel librorum.
Bona legata non potest administrare, tamquam bona propria.

Centesimum Vigésimum Quartum Privilegium.

ECCLESIA gaudet priuilegio. † Quòd diocesa-
nus, nò debet molestare monasteria, præter quã,
pro causa correctionis, nec eis oblata sibi vendica-
re. Archiepiscopus grauabat monasteria sua, & ea
quæ offerebantur ibidem, ibi vendicare volebat,
vnde Papa iubet, nec ipse, nec præbyteri sui, valeant mona-
steria molestare præter causam disciplinæ. † Et si quæ obla-
tiones eis factæ fuissent, nihil sibi debeat vendicare, sed totum
monasterio proficiat, c. 1. de stat. monach. Ratio fuit hæc, quia.
† Præter correctionem, non pòt Episcopus aliquod grauamen
imponere monasteris. † Nam monasteria sunt exempta à com-
munib. obsequiis, nisi aliqua lege specialiter obligètur, & hæc
regula est hic, ad hoc est tex. c. quam sit. in fi. 18. q. 2. Hic consi-
derandum venit, quòd monasteria sunt sub cura Episcoporu
c. Abbates 18. q. 2. c. cum venerabilis. de relig. dom. † Verum
sunt, & aliqua monasteria, ita priuilegiata, quòd non recogno-
scunt nisi summum Pontificem, hinc est, quòd. † Oblationes
quæ fiunt in eorum Ecclesijs, nò cedunt nec Episcopo, nec Ec-
clesiæ curatæ, sed ipsis locis religiosis, quibus à fidelibus offerri
contingit cap. nimis. de excels. prælat. Et aduertè, quòd † Mo-
nasteria illa priuilegiata habent Abbates, quibus magis mo-
nachi astrièti sunt, quam Episcopo loci glo. in capit. qui resistit
11. q. 3. Olim quodlibet monasterium recognoscebat præla-
tum per se, sed hodiè multæ sunt religiones, ad inuicem col-
lectæ habentes patrem Abbatem, cui obedientiam præstant, &
qui, ob eius negligentiã, deponi potest, c. si quis Abbas 18. q. 2.
eo maximè, quando monachos, & exigentia monasterii non cu-
rasset. Hinc inferitur, quòd. † Nullus religiosus cuiuscunque
ordinis potest habere peculium, et hic capio peculium pro pro-
prio, seu proprietate, l. cogi. ff. ad Trebel. Quòd est intelligen-
dum de religiosis strictè sùptis, scilicet qui profitent illa tria sub-
stãtialia regulæ, paupertatè, obediètiæ, & castitatè, c. eum ad mo-
nasterium de st. monac. Nam isti propriè dicunt strictè religiosi,
Sed